

Nordmenns bruk av skog til friluftsliv:

Store hogstflater lite populære

Folk misliker store hogstflater i skogen. I en feltundersøkelse synes over halvparten av de spurte at hogstflatene etter flatehogst er skjemmende.

ANDELEN med denne oppfatningen stiger dersom flaten øker i areal, er dårligere tilpasset terrenget og har mer kvistavfall. De fleste

besøkende mener også at flere trær skulle vært satt igjen på flaten, og at flere småklynger med ungskog burde bli stående etter hogst. Furu er det treslaget de fleste ønsker skal bli satt igjen på flaten. Gruppelogst (hogst på mindre arealer) med naturlig foryngelse får en mer positiv reaksjon. De fleste mener at denne hogstformen gjør landskapet mer variert og tiltalende. Bare 20-25 prosent synes dette er en skjemmende form for skogbehandling.

I en undersøkelse tidlig på 1970-tallet ble det funnet at flertallet friluftslivsutøvere i Oslomarka misliker å gå over en hogstflate om sommeren.

Om vinteren er det 38 prosent som misliker å gå over en hogstflate, mens 31 prosent synes dette er positivt. I en tredje undersøkelse mener majoriteten av friluftslivsutøvere i Skien Østmark at økt bruk av flatehogst vil være et alvorlig problem for friluftslivet.

Mest utbredt: Fottur i skog og mark

En relativt stor andel av befolkningen opplever friluftsliv i skogen. Fottur i skog og mark er den mest utbredte aktiviteten som kan knyttes til skogmiljø; omtrent 2/3 av befolkningen har vært på en slik tur minst én gang i løpet av tolv måneder.

DEN nest mest utøvde aktiviteten er bær- og soppturer, med 51-43 prosent deltagelse. Skiturer i skog og mark er sannsynligvis den tredje mest utbredte av aktivitetene som kan knyttes direkte til skog. I en undersøkelse i 1989 hadde 72 prosent av utvalget utøvd en av disse tre aktivitetene minst én gang siste år.

Dagsturer

Vanligvis utøver man friluftsliv sammen med familie og venner. De fleste utøverne går om sommeren på veier og stier, og i løypene om vinteren. Lengden på turene varierer noe mellom ulike undersøkelser, men flertallet synes å være på dagsturer. Undersøkelsen tyder også på at turene er konsentrert til helgene.

Vekslende motivering

Motiveringen for å drive untendørs rekreasjon er vekslende og individuell. Natur-

miljøet har betydning, om ikke annet ved at det tilbyr en sosial arena for utøverne. Det er sannsynlig at skogbruket kan ha

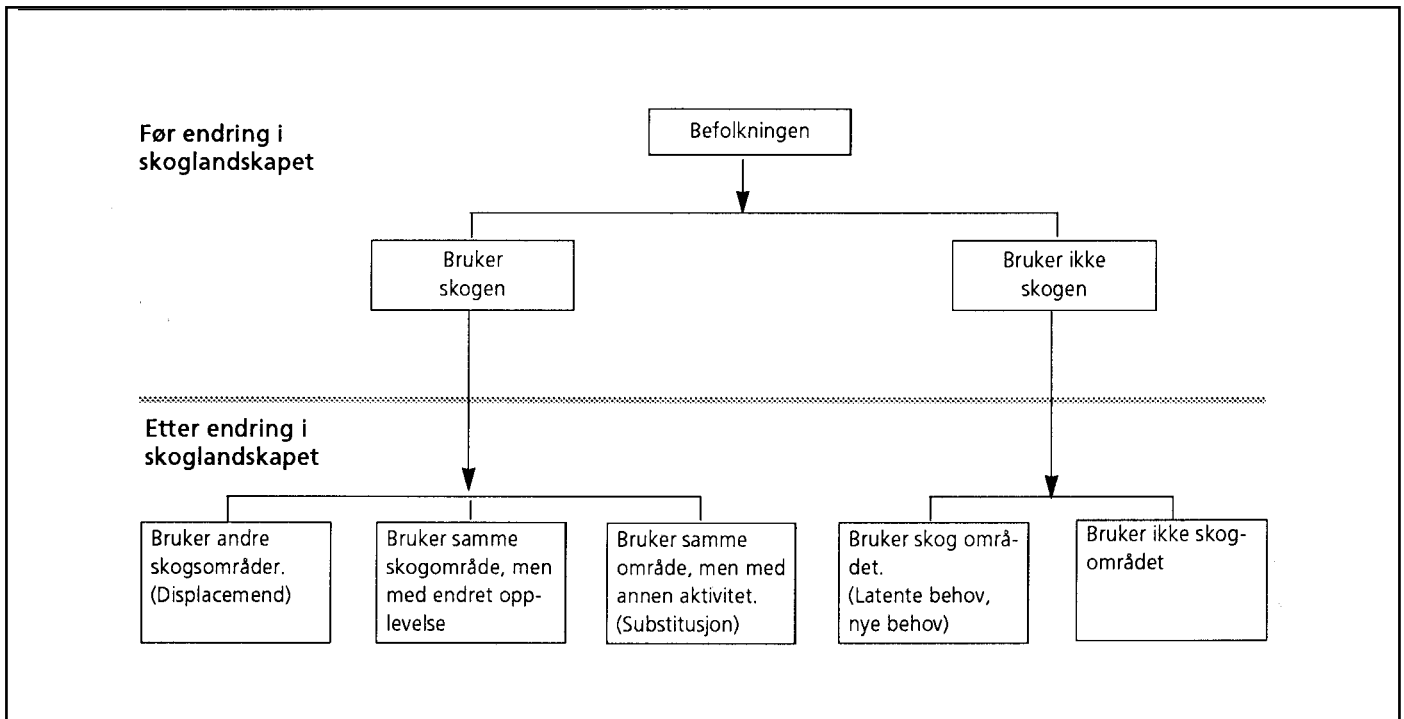
ulike konsekvenser for ulike typer av friluftslivsutøvere.

Skogturen kan gi rike naturopplevelser, økt familiesamhold og trivsel.

Foto: JØRUND AASETRE

Følger av miljøendringer fra jordbruket: Endring i adferd og opplevelser

Endringer i et skoglandskap og deres effekter for bruksmønsteret.

Innføring av moderne skogbrukspraksis fører til endringer fra en tidligere landskapsform. Slike endringer vil gi friluftslivsutøverne andre stimuli og kan endre landskapsets egnethet for ulike aktiviteter. Ifølge en generell modell innen friluftslivsforskningen kan dette gi disse følgene:

En mulig effekt av slike miljøendringer er en geografisk omfordeling av bruken; enkelte brukere får redusert sitt utbytte så mye at de velger å bruke andre områder.

Nye behov

Samtidig kan nye grupper begynne å bruke området. Det skyldes at nye behov kan ha blitt skapt i befolkningen, og at det kan være et latent behov, som det nå finnes en mulighet for å få tilfredsstilt.

Stoffet er hentet fra

NINA Utredning 034

Jørund Aasetre:

«Friluftsliv og skogbruk. En litteraturstudie.»

En annen mulighet er at utøverne tilpasser seg; de fortsetter å bruke området, men med endret utbytte. En siste mulig effekt er *substitusjon*; utøverne fortsetter å bruke området, men endrer adferd.

Ulik terskel for å endre bruk

Sannsynligvis vil friluftslivsutøverne akseptere miljøendringer opp til et visst punkt før de endrer adferd. Ulike brukergrupper kan ha ulik terskel for å endre bruk. Grupper som på ulike måter er knyttet til stedet, vil sannsynligvis reagere ulikt.

Graden av stedstilhørighet er et forhold som kan ha betydning for hvor fort folk vil endre sitt bruksmønster.

Positive effekter av endringer i skoglandskapet kan også tenkes; skogsbilveier kan for eksempel gjøre områdene tilgjengelige for nye brukergrupper.

STIER OG VEIER

Folk synes stort sett at mengden av skogstier og -veier er passe der de ferdes. Det er flere som ønsker nye stier enn nye veier. En noe eldre undersøkelse fra Osloomarka fant at utøverne aksepterte skogsbilveier tilpasset terrenget, men ikke veier som er «sprengt ut i terrenget.»

Hva folk liker og misliker

FOLK liker ikke tett skog, men vil ha den forholdsvis glissen. Hogst-avfall, kvister og vindfall reageres det negativt på. Eldre, store trær synes å bli vurdert mer positivt enn mindre. Enkelte undersøkelser indikerer også at blandingsskog med bartrær og løvskog foretrekkes.

Andre forhold i skoglandskapet som det settes pris på, er variasjon, dyreliv, ro og stillhet og vegetasjon på skogbunnen.

Flere undersøkelser har funnet samspilleffekter i folks preferanser, for eksempel til skogens alder og dens tetthet, mellom tetthet og treslag og mellom hogstflatens størrelse og mengden av hogstavfall på bakken.

Folks landskapspreferanser påvirkes også av forhold som erfaring, kunnskaper, holdninger til miljøvern, gruppetilhørighet og kulturell tilhørighet. Medvirkende er trolig også utdanning og tilhørighet til bestemte yrkesgrupper.

BESTILLING: NINA Utredning 034 kan bestilles fra NINA v/informasjonsjefen. Porto/eksp. kr. 100,-.